

Gespecialiseerde Jeugdhulp Holland Rijnland

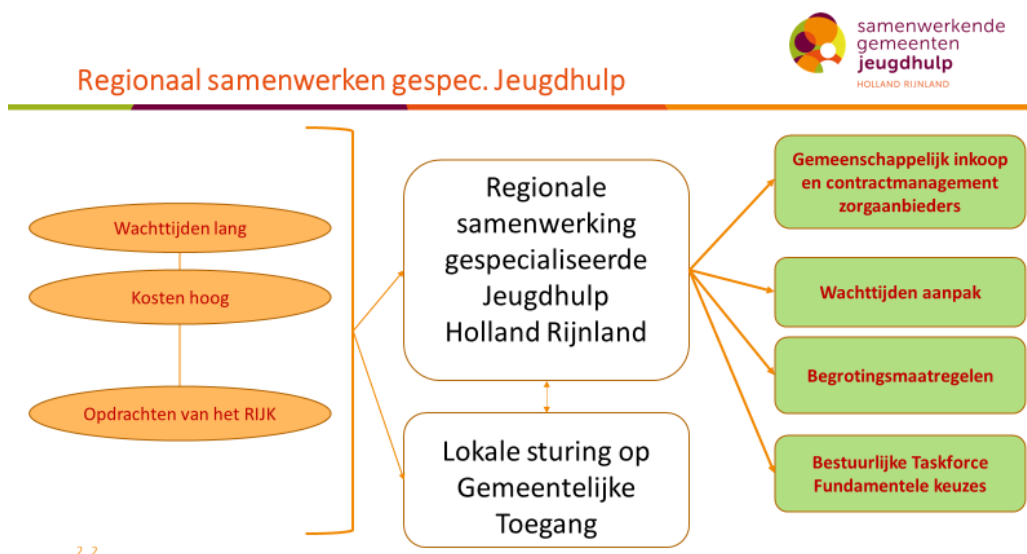
datum 2024

Geachte raadsleden,

Graag informeren wij u met deze brief over twee onderwerpen in de gespecialiseerde Jeugdhulp: de regionale aanpak wachttijden en de financiën. Wij leiden de brief in met de context van de regionale samenwerking.

Context: regionaal samenwerken aan gespecialiseerde Jeugdhulp HR

Als samenwerkende gemeenten binnen de regio Holland Rijnland streven we ernaar om elk kind dat dit nodig heeft tijdig, passende jeugdhulp te kunnen bieden en deze jeugdhulp betaalbaar te houden. Dat houdt in, dat we ons op verschillende manieren inzetten voor deze kinderen om hen zoveel mogelijk te bieden wat zij nodig hebben, ondanks de druk op het huidige jeugdhulpstelsel en de wachtlijsten die daarmee gepaard gaan. Daarnaast worden alle regio's door het RIIK gevraagd om mee te werken aan landelijke ontwikkelingen in de gespecialiseerde jeugdzorg. Een voorbeeld daarvan is de Hervormingsagenda Jeugd. Bij elkaar vormt dit alles een uitdagende opdracht, omdat net zoals in de rest van het land, de kosten van jeugdhulp onverminderd stijgen, er een brede maatschappelijke vraag speelt over opvoeden en normaliseren, en omdat de arbeidsmarkt nog steeds krap is. Via de regionale samenwerking werken we binnen Holland Rijnland met alle gemeenten aan onze opdracht. Zodat wachttijden verminderen en de kosten van de gespecialiseerde jeugdhulp worden beperkt. Een en ander is schematisch weergegeven in de afbeelding hierna.

De regionale aanpak wachttijden

Wachttijden verminderen: regionale ketensamenwerking via 3 ontwikkellijnen

In 2023 is de regio Holland Rijnland gestart met een regionale aanpak wachttijden. Wachttijden in de gespecialiseerde jeugdhulp zijn een urgent en complex probleem. De oplossing daarvan kan alleen worden gevonden, als we nauw samenwerken met onze ketenpartners (beleid, toegang, uitvoeringsorganisaties). Daarom is een werkgroep opgezet met bestuurders, medewerkers van de toegang, zorgpartners en medewerkers vanuit het onderwijs. Deze werkgroep heeft gezamenlijk bepaald op welke onderwerpen de innovatie en verbetering voor de aanpak van wachttijden ter hand genomen wordt. Hieruit zijn drie inhoudelijke ontwikkellijnen voortgekomen:

- *Breder behandelen*: dit draagt bij aan het verminderen van wachttijden door te werken aan effectievere inzet van voorbereidende (overbruggings-)zorg tijdens het wachten.
- *Gezamenlijke triage*: draagt bij aan het verminderen van wachttijden door het verbeteren van de zoektocht naar passend aanbod.
- *Collectiveren*: dit draagt bij aan het verminderen van wachttijden door meer en efficiënter gebruik te maken van groepsaanbod.

Een concreet voorbeeld vanuit de aanpak wachttijden is het ontwikkelen van gezamenlijke psycho-educatie voor ouders. Vanuit de ontwikkellijn collectiveren worden groepsbijeenkomsten opgezet voor ouders van kinderen met hoogbegaafdheid of ADHD. In deze bijeenkomsten leren ouders meer over hoogbegaafdheid of ADHD en krijgen zij tips en tricks mee om hun kind in de eigen gezinssituatie beter te kunnen begeleiden. Dit kan bijvoorbeeld gaan over het structureren van de omgeving van het kind of de manier waarop de ouder met het kind communiceert, zodat de ouder beter aan kan sluiten bij hetgeen het kind als gevolg van de hoogbegaafdheid of ADHD nodig heeft. Uiteindelijk draagt psycho-educatie daarmee bij aan meer draagkracht binnen het gezin en dus aan meer welzijn van het kind. Specialistische aanbieders werken samen met het lokale wijkteam om dit collectieve groepsaanbod te ontwikkelen. Door het inzetten van deze groepsbijeenkomsten voorkomen we doorstroom naar specialistische jeugdhulp. We slaan daarmee twee vliegen in één klap: we doen meer in groepen én maken de beweging naar het voorveld.

Werkwijze: iteratief en innoverend leren

Vanuit de drie ontwikkellijnen wordt gewerkt aan het opzetten van kleinschalige tests en experimenten met ketenpartners. Door dit in gezamenlijkheid te doen, brengen we verschillende perspectieven aan tafel en leren we van elkaar. De uitkomsten van de tests en experimenten geven input voor het vervolg van de ontwikkellijn (met als doel de werkende elementen in de hele regio in de praktijk te brengen). De werkwijze is dus: met elkaar een iteratief proces van leren en innoveren doorlopen, wat ook aansluit bij de Hervormingsagenda. Er wordt bij de aanpak wachttijden intensief samengewerkt met het landelijk Team Aanpak Wachttijden, onderdeel van het Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd.

Regionale financiën gespecialiseerde jeugdhulp

Ontwikkeling van de begroting en de werkelijke kosten over het jaar 2023.

De *oorspronkelijke* begroting 2023 voor de regionale jeugdzorgkosten bedroeg € 86,5 miljoen. Medio 2023 is deze begroting verhoogd met € 4,7 miljoen tot € 91,2 miljoen. Dit had vooral te maken met de verwachte toename van de kosten voor Buiten Budgettaire Routes (zie hierna) en het feit dat in de regio voor twee gezinnen met zeer complexe problematiek bijzondere en gespecialiseerde zorg ingezet moest worden. Met de zorg voor deze beide gezinnen is in 2023 een bedrag gemoeid van € 2,7 miljoen.

Op basis van de prognose van de kosten die in het najaar van 2023 gemaakt is, zijn de *verwachte* uitgaven nog eens toegenomen met € 2,9 miljoen tot € 94,1 miljoen. Ook deze kostenstijging hangt voor een belangrijk deel samen met de sterke toename van de kosten van de Buiten Budgettaire Routes.

Inmiddels is een eerste inschatting van de totale *werkelijke* kosten 2023 beschikbaar. Deze prognose komt uit op een bedrag van € 98,8 miljoen. Deze stijging van € 4,7 miljoen hangt samen met een verdere kostenstijging van de Buiten Budgettaire Routes voor € 2,9 miljoen, toename van de kosten voor zorg in het kader van het Landelijke Transitie Arrangement voor € 1,3 miljoen en overige kleine afwijkingen van € 0,5 miljoen.

De *definitieve* eindafrekening van de zorgkosten 2023 wordt voor de zomer verwacht.

Raming van kosten voor 2024.

De begroting 2024 die medio 2023 werd vastgesteld bedraagt € 106,1 miljoen. In de meerjarenbegroting werd voor 2024 uitgegaan van € 86,9 miljoen. Dit is een toename van € 19,2 miljoen. Deze stijging wordt voor een belangrijk deel verklaard uit de toetreding van de gemeenten Kaag en Braassem en Voorschoten (tezamen € 8,9 miljoen). Het resterende bedrag wordt verklaard door indexering (€ 6,2 miljoen) en niet gerealiseerde bezuinigingstaakstelling 2024 (€ 4,1 miljoen). In deze ramingen voor 2024 is nog geen rekening gehouden met de doorwerking van de kostenstijgingen in 2023. Zodra de gegevens voor 2023 definitief bekend zijn, zal ook een calculatie van de doorwerking van deze overschrijdingen in 2024 gemaakt worden. Gegeven de kostenontwikkeling in de laatste maanden van 2023 moet rekening gehouden worden met een toename van de verwachte uitgaven voor 2024.

Begrotingsmaatregelen

De begrotingsaanpassing die medio 2023 doorgevoerd moest worden was aanleiding om besparingsmogelijkheden te onderzoeken en waar die reëel en kansrijk leken deze nader te uitwerken. Ingezet is op: het beperken van de toename van gebruik van de Buiten Budgettaire Routes (BBR), het omzetten van Persoonsgebonden Budgetten (PGB) naar Zorg in Natura, het besparen via collectivieren en de aanscherping van contractmanagement inclusief het ontwikkelen van meer accurate dashboards voor monitoring. We lichten hierna het beperken van de toename van gebruik van de Buiten Budgettaire Routes (BBB) toe.

Om binnen het regionale financiële budget zorg te kunnen bieden aan kinderen die het nodig hebben, werkt de regio Holland Rijnland op dit moment met twee zogenaamde Buiten Budgettaire routes. Het gebruik van deze routes is erg toegenomen. Voornamelijk door de inzet van zorg bij niet-gecontracteerde partijen. Dit zorgt voor verhoogde (administratieve) druk op veel betrokken partijen, en voor minder beschikbare middelen voor het wél gecontracteerde jeugdhulp landschap. De tarieven van niet-gecontracteerde partijen liggen vaak hoger en er is minder goed op deze inzet van zorg te sturen.

Om de hierboven beschreven ontwikkeling te keren is er door de portefeuillehouders jeugd in Holland Rijnland besloten om de werkwijze van deze routes weloverwogen aan te

scherpen. Het uitvoeren van deze aanscherping is geen gemakkelijke opgave voor alle partners, waaronder de lokale teams. Op *korte* termijn kan dit namelijk betekenen dat gezinnen die wel jeugdhulp nodig hebben, maar in een minder urgente situatie zitten, langer op deze hulp moeten wachten. Op *langere* termijn zal het jeugdhulpstelsel echter beter in balans komen en draagt de aanscherping bij aan het terugdringen van de groei van de kosten voor gespecialiseerde jeugdhulp. Dat maakt dan dat er meer financiële ruimte ontstaat om in de gecontracteerde hulp te investeren en knelpunten in het bestaande landschap, voor de gezinnen die dit het hardst nodig hebben, weg te nemen. De maatregel wordt medio 2024 geïmplementeerd.

Later in het jaar zal u opnieuw worden geïnformeerd over de regionale financiën gespecialiseerde jeugdhulp.